

Prof. Dr. Fuat GÜLLÜPINAR

Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü Dekan Yardımcısı ve
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

**"Serbest" konulu 39. Uluslararası
Pinar Çocuk Resim Yarışması'na
katılan eserlerin**

**SosyoLojik
DeğerLEndirme
RaPoRu
2020**

Facebook | [pinarlayasam](#)

Instagram | [pinarlayasam](#)

Twitter | [pinarlayasam](#)

39. Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması

ÖNSÖZ

Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması, ilk ve orta öğretim çağındaki çocukların gelişimlerine ve yaratıcılıklarına destek olmak, resim sanatına ve güzel sanatlara olan ilgilerini artırmak amacıyla 39 yıldır düzenlenmektedir. Türkiye'nin yedi bölgesi ile Almanya'dan, Özel Eğitim Uygulama Okulları'ndan ve sosyal medya aracılığı ile ilk ve ortaöğretim kademesinden çocukların katıldığı, **Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması 1981 yılından itibaren her yıl farklı bir temayla** düzenlenmektedir. Çocukların gelişimine katkı sağlamak amacıyla düzenlenen yarışma, birbirinden yetenekli öğrencilerin sanatsal becerilerini geliştirmeye devam etmeyi hedeflemektedir.

2020 yılında düzenlenen "**Serbest**" konulu **39. Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması**'na Türkiye'nin yedi bölgesi, Almanya, Özel Eğitim ve Uygulama Okulları ve Sosyal Medya kategorilerinde toplam 5.685 adet resim yarışmaya katılım göstermiştir. Resimlerin elemeleri, jüri üyelerimiz Prof. Dr. Mümtaz Sağlam, Prof. Dr. Hüsnü Dokak, Doç. Dr. Öğr. Üyesi Devabil Kara ve gazeteciler İhsan Yılmaz, Olkan Özyurt ile Fatoş Karahasan tarafından gerçekleştirilmiştir. Jüri tarafından seçilen resimler ilan edilmiş ve kazanan katılımcıların ödülleri takdim edilmiştir.

Pınar markası tarafından gerçekleştirilen bu sosyal sorumluluk projesinde farklı bölgelerden çocukların resimleri toplanarak elde edilen verilerin değerlendirilebilmesi için bir araştırma yapılmıştır. **Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı ve Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fuat Güllüpnar** ile iş birliği içinde sosyolojik bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, bu yıl 39.'su gerçekleşmiş olan **Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması**'na katılan resimler arasından yapılan seçimler ile içerik analizleri yapılmış ve resimlere ilişkin bulgular analiz edilmiştir. Bu çalışma kapsamında çocukların sosyal ortamlarının ve bölgesel farklılıkların onların resimlerine nasıl yansıdığı ve resim yeteneklerine olan etkisi ele alınmıştır. Kademelere ve yaşadıkları coğrafyaya göre çocukların bakış açılarını nasıl şekillendirdiğine dair gözlem ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

Bu araştırmaya 39. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması'na katılan 5.685 adet resim arasından seçilen 3.719 adet resim dahil edilmiştir. Ayrıca, 2020 yılında yapılan **“Serbest”** konulu 39. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması bulgularının bazıları 2010 yılında gerçekleştirilen **“En Çok İlgini Çekeni Çiz”** konulu 29. Pınar Çocuk Resim Yarışması'na katılanlardan ön elemeyi aşmış resimlerin sosyolojik değerlendirme projesi bulguları ile karşılaştırmalı bir analizi yapılmıştır.

Safiye SAPANCI / İstanbul

GİRİŞ

Çocuklar, yaşamlarının henüz ilk yıllarında sözcüklerle ifade edemedikleri duygu ve düşüncelerini, ruh hallerini kalem tutma yeteneği ile gelişen resim sanatı aracılığıyla ifade ederler. Çocuk resimleri çocuğun dünyası ile ilgili mesajlarla yüklüdür; aile ve çevre ilişkilerinin, sosyal ilişkilere, olaylara ve durumlara karşı hislerinin, öz duygu ve düşüncelerinin anlaşılmasında resmin rolü büyüktür.

Tüm dünyayı küresel çapta etkileyen; sağlık, ekonomi, sosyal yaşam gibi pek çok alanda değişime neden olan Covid-19 virüsü sebebiyle 2020 yılında pandemi süreci yaşanmaktadır. Covid-19 virüsünün neden olduğu pandemi sonrası sosyal yaşam içerisindeki alışkanlıklar, davranış şekilleri ve hijyen farkındalığı tümüyle değişti. Mümkün olduğunca temassız yaşamak, hijyen kurallarına en üst seviyede özen göstermek, maskesiz dolaşmamak ve sosyal mesafe kurallarına uymak günlük yaşamın bir parçası haline geldi. “Yeni Normal” olarak adlandırılan bu dönemde salgının etkilerinin çocuklar üzerindeki etkisini gözlemlemek için Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması bir fırsat yaratmıştır. **Pandemi süreci henüz etkilerini tüm boyutlarıyla göstermemişken başvuruya açılan Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması’na katılan resimler ele alındığında, çocukların bu süreçten fazlasıyla etkilendikleri, bu etkiyi yansıtan resimler çizdikleri tespit edilmiştir.**

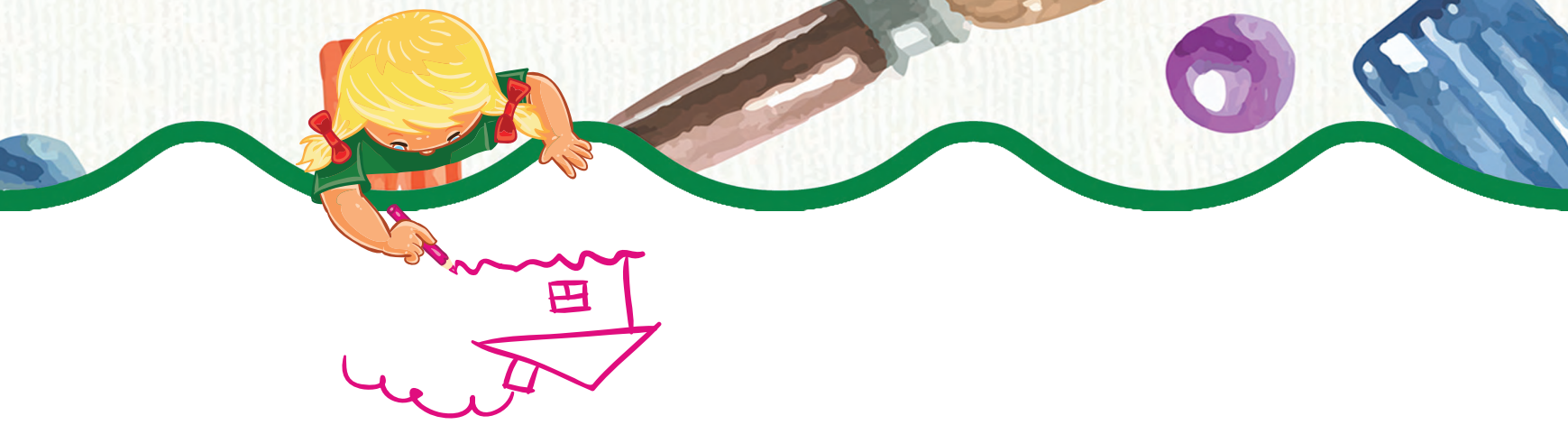
Çocuklardan bir kısmının çizdiği salgına ilişkin resimlerde dikkat çekici olan, bu resimlerin önemli bir kısmının toplumdaki panik havasını yansıtmakla birlikte, salgının üstesinden gelmeye ilişkin çözüm önerilerini içeren umut verici ve yaratıcı perspektifler sunmasıdır. Genel olarak bakıldığında, çocukların salgın ile ilgili çizdikleri resimleri karamsar olan bir perspektiften değil iyimser bir bakış açısıyla çizmiş olmaları dikkat çekicidir.

Çocuk ve Resim

İlk çağlardan günümüze resim, güçlü bir iletişim biçimi olarak kullanılmaktadır. Bu durum özellikle sembollerini, dili vb. iletişim araçlarını kullanma becerisi, kapasitesi ve zihinsel dağarcığı yetişkinlere göre daha sınırlı olan çocuklar için daha da etkili hale gelmektedir. Resim sanatı, duyu ve düşüncelerin çizgi ve renklerle etkili, derin ve kişisel bir üslupla ifade edilmesidir. Özellikle, çocuklar açısından, resim daha ilk yaşlardan itibaren etkili bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Bazen yaşanan sosyal koşullarda şekillenen duyguların ve düşüncelerin doğrudan ve dolaylı bir ifadesi olan resim aracılığıyla çocuklar, ilk yaşlarından itibaren hayatlarında onları etkileyen; düşüncelerini, anlam ve duyu dünyalarını inşa eden ve sosyal çevrelerini, dünyayı anlama biçimlerini resim sanatıyla dışa vururlar.

Resim yapmak; çocuğun özgün ve yalın bir şekilde dile getirdiği duygusal ve düşünsel yaşamın en doğal imgelerinin bir görüntüsüdür. Çocuğun iç dünyasının ve genel gelişiminin bir yansıması olan bu özelliği büyük sanatçıların (ressamların) yapıtlarının geçirdiği duygusal süreç ile büyük benzerlikler göstermektedir. Çocukların algılamayla elde ettikleri bazı çizgi, simge ve işaretler, etkinlik süreci açısından son derece anlamlı olup, onların dünyasını dolaysız, yalın, saf bir şekilde yansıtan önemli unsurlar olarak görülebilmektedir.

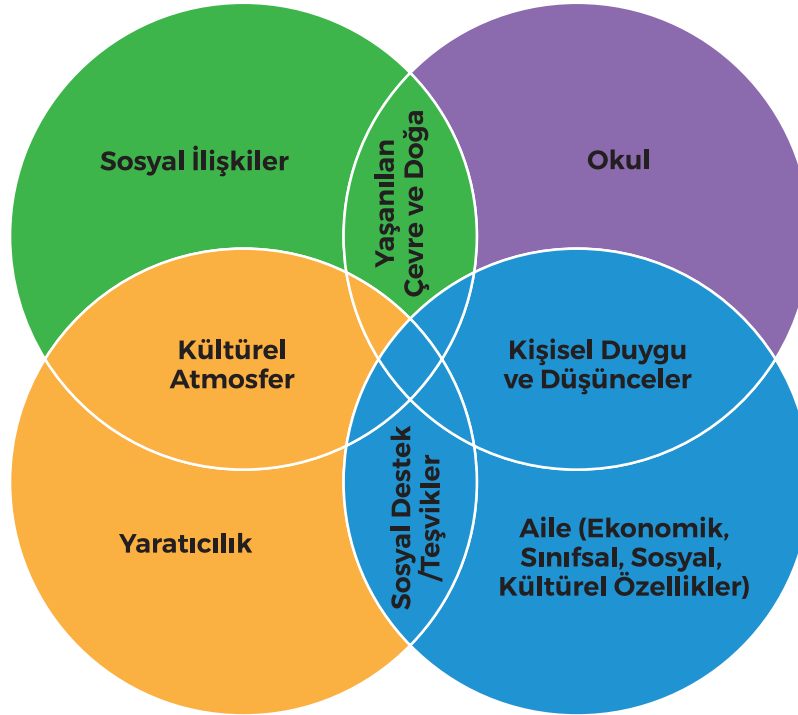
Özellikle 0-12 yaş arasındaki çocukların dünyaya ilişkin fikirlerini anlatmak için zihinlerindeki soyut kelimelerin ve ifadelerin sınırlı olması, onların kendilerini ve iç dünyalarını genellikle resimler, beden dili, semboller, jest ve mimikler ile çeşitli beden tepkileri üzerinden ifade etmesine neden olmaktadır. 2-3 yaşındaki çocuklar genellikle kontrollü karalama aşamasında olduğundan, renk kullanımında son derece anlamlı birtakım tercihlerinin olduğu ve mekânsal yönetime bakılmaksızın renk favorilerinin olduğu göze çarpmaktadır.

Çizimlerin amacı saf zevk ve çok soyut bir görünüm alır. Buna göre, çok küçük çocukların soyut sanat tercihini ifade edebileceğini varsaymak mantıklı görünmektedir. Öte yandan, 4-7 yaş arası çocukların hem soyut hem de gerçekçi sanata yönelik bir tercih gösterebilecekleri belirtilmektedir.

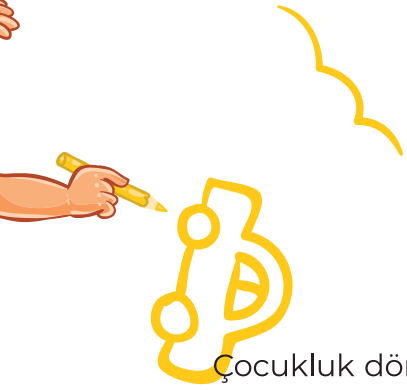

GRAFIK 1: ÇOCUKLARIN RESİM/SANAT FAALİYETLERİNİ ETKİLEYEN KESİŞİM ALANLARI

Çocukların kelimelerle ifade etmeye çalıştıkları bildirimlerden daha güçlü bir anlatım, ifade ve yansıtma aracı olan resim, çocuğun dış dünyayı algılayışının bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Gördüğünü yansıtmaya, en uygun formu çizmeye çalışan çocuk dünyanın her yerinde çok erken yaşlarda kendi ürettikleri sanat ürünlerinde belirli ve gelişen karakteristik özelliklerini ortaya koymaktadır. Çocuklar, çizgisel gelişim aşamalarında ilerledikçe resimlerini daha ayrıntılı, orantılı ve gerçekçi bir şekilde tasarlamakta, nesnelere farklı şekillerde algılamaya başlamaktadır. Çocuklarda çizgisel gelişim aşamalarının bilinmesi ve tanımlanması çocuklardaki potansiyelin anlaşılması ve sanat bilincinin temellerinin atılması açısından önemli görülmektedir.

Çocukluk döneminde kelime hazinesi ve bilgi dağarcığı sınırlı olan çocuklar için görsel imgeler, semboller ve beden dili onların duygularının ifadesinde çok daha fazla öneme sahiptir. Tabii duyguların ve düşüncelerin ifade şekli olarak çizilen imgeler ve semboller çocuğun yaşadığı sosyal çevre ve bu çevreyi nasıl algıladığına ilişkin mesajlar ve anlamlarla yüklüdür.

Resimler hem çocuğun iç dünyasından hem de yaşadığı sosyal-çevresel koşullardan izler taşır. Bu açıdan bakıldığında, resim yalnızca çocuğun yakın sosyal ilişkilerinin ve fiziksel çevresinin hangi özelliklere sahip olduğunu göstermez. Aynı zamanda çocuğun iletişim becerisi ve kültürel sermayesi ile bu sosyal ilişkilerle ve fiziksel çevresiyle nasıl bir ilişki kurduğunu ve onları nasıl anlamlandırdığını ve yorumladığını dolaylı ve/veya doğrudan gösterebilme potansiyeline sahiptir. Bu raporda, resimlerin temaları sınıflandırılarak, yaşadıkları sosyal ve coğrafi koşulların farklı yaşlardaki ve farklı öğretim kademelerindeki çocukların anlam dünyasını, yorumlama becerilerini nasıl etkilediğini anlamak için betimsel sosyolojik analiz yapılmıştır.

Çocuk çizimlerini analiz etmek için üç yaklaşımın benimsendiği söylenebilir. Bunlar; **Gelişimsel Analiz, İçerik Analizi ve Yorumlayıcı Analiz**'dir. Hazırlanan bu raporda ise, çocukların çizdikleri resimlerin temaları sınıflandırılarak, yaşadıkları sosyal ve coğrafi koşulların farklı yaşlardaki ve farklı öğretim kademelerindeki çocukların anlam dünyasını, yorumlama becerilerini nasıl etkilediğini anlamak için betimsel sosyolojik analiz yapılmıştır. Çocuklar, yaşamlarını etkileyen bu coğrafi, beşeri, kültürel ve sınıfsal dinamiklerden etkilendikleri ölçüde bunu duygu ve düşünce dünyalarına da yansıtılmaktadır.

Çocuklar bu faktörler kadar içinde buldukları sosyal ilişkilerdeki beşerî münasebetleri de duygu ve düşünce dünyalarında taşır ve bu duygu ve düşünceleri belli sosyal eylemler yoluyla dışa vururlar. İşte bu bağlamda resim de çocukların duygu ve düşünce dünyalarını yansıtan bir tür sosyal bir eylem olarak görülmelidir.

Çocukların çizdikleri resimler sosyal yaşamları hakkında güçlü ipuçları taşımaktadır; her ne kadar resim gibi sanatsal faaliyetler yaratıcı beceriler üzerinden de değerlendirilebilecek boyutlar içeriyor olsa da çocukların çizdikleri resimler deneyimledikleri sosyal yaşamın coğrafi, beşeri, ekonomik, sınıfsal ve kültürel detayları hakkında güçlü fikirler taşımaktadır.

Çocukların resimleri, içinde buldukları sosyal dünyayı tasvir eder. Resim çocuğun sosyal, bilişsel ve duygusal dünyasının bir dışavurumudur. Daha açık olarak söyleyecek olursak, çocuklar resimlerinde sadece dış dünyaya ilişkin olarak kendi duygu ve düşüncelerini yansıtmaz. Aynı zamanda, içinde bulunduğu sosyal dünyanın sınırları ve imkanlarına dair koşulları da resmeder. Sonuç olarak, görsel sanatlar ve özellikle de resim, belli bir yaratıcılık ekseninde çocuğun içinde bulunduğu dünyayı nasıl yorumladığı nasıl gördüğüne ilişkin fikirler vermekle birlikte, içinde bulunduğu sosyal dünyanın güçlü bir tasviri de olmaktadır.

Seçilen Resimlerin Değerlendirme Kategorileri

Doğa ve İnsan

Doğa ve insan kategorisinde doğadaki canlılar, ekosistem, bitkiler, mevsimler, hayvanlar, orman, deniz, bahçe, tarla konulu resimlere yer verilmiştir.

Sosyal Çevre ve İnsan

Sosyal çevre ve insan kategorisinde mahalle, sokak, köy, kent, şehir, yaşam alanları, parklar, aile, konutlar, alışveriş, işyeri, trafik konulu resimler değerlendirilmiştir.

Boş Zaman Değerlendirme

Boş zaman değerlendirme kategorisinde oyunlar, spor, rekreasyon, kutlamalar, panayırılar, düğünler, bahar şenlikleri ve piknik temalı konular ele alınmıştır.

Öyküler ve Kahramanları

Öyküler ve kahramanları kategorisinde çocuk öykülerinde, dizilerde, filmlerde ve çizgi filmlerinden esinlenerek çizdikleri masal ve/veya öykü kahramanları, sanal kahramanlar ve mitolojik figürlere yer verilmiştir.

Bilişim, Teknoloji ve Uzay

Bilişim, teknoloji ve uzay başlıklı kategoride çocukların teknoloji, cep telefonu, tablet, bilgisayar, robotlar, robotik kodlama, uzay, sanal uygulama temalarıyla ilgili resimleri incelenmiştir.

Toplumsal Olaylar

Toplumsal olaylar kategorisinde ise, göç, savaş-barış, dostluk, sosyal yardım, afetler, deprem, kuraklık, sel, su baskınları gibi temalar etrafında çizilen resimler değerlendirilmiştir.

Natürmort

Natürmort kategorisinde ise çocukların yaptığı tekil olarak çalışılan cansız nesnelere, vazolar, çiçekler ve meyve temalı resimler incelenmiştir.

Pandemi (Yeni Covid-19 Virüs Salgını)

Mart 2020 tarihinden itibaren dünyanın gündemine gelerek tüm dünyayı etkisine alan yeni covid 19 virüs salgınının etkisiyle çizilen hijyen, temizlik, hastane, virüs, bakteri, mikrop, el ve vücut temizliği ile ilgili temalar bu kategori altında değerlendirilmiştir.

Portre, Tekil ve Soyut Nesnelere

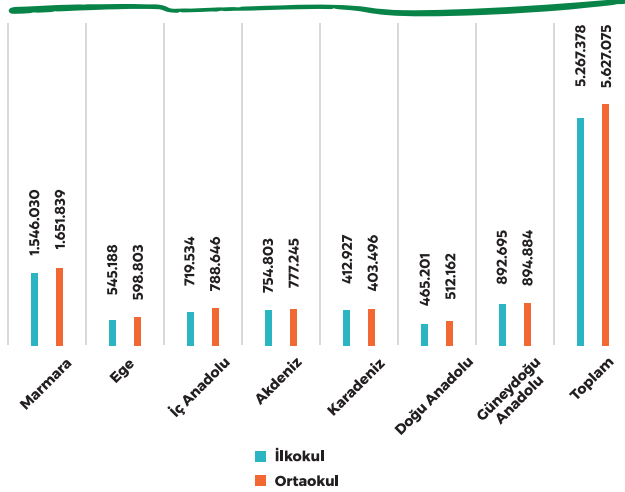
Portre, tekil ve soyut nesnelere kategorisinde ise çocukların herhangi bir bağlamı olmayan soyut, portre, bitki ve hayvan temalı resimleri ele alınmıştır.

Resimlere İlişkin Bulgular ve Sosyolojik Analiz

Bu çalışmada, **39. Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması**'nda Türkiye'nin yedi farklı bölgesindeki çeşitli öğretim kademelerinde yer alan ve özel eğitime ihtiyaç duyan toplam 3.514 çocuğun gönderdiği 3.719 adet resim daha önceden belirlenen ve yukarıda açıklaması verilen dokuz tematik kategori açısından değerlendirilmiş ve resimlerin betimsel sosyolojik değerlendirmesi yapılmıştır. Aynı zamanda, bu raporda 10 yıl önce sosyolojik değerlendirmeye tabi tutulmuş olan 29. Pinar Çocuk Resim Yarışması'ndaki analizler ile karşılaştırılmalı bir analize yer verilmiştir. Öncelikle, öğrencilerin genel durumlarını bilmek ve bölgeler açısından sayısal değerlere ilişkin fikir sahibi olmak için Millî Eğitim Bakanlığı'nın resmi olarak yayınladığı bazı istatistiklere yer vermekte fayda bulunmaktadır.

GRAFIK 2: BÖLGELERE GÖRE ÖĞRENCİ SAYILARI

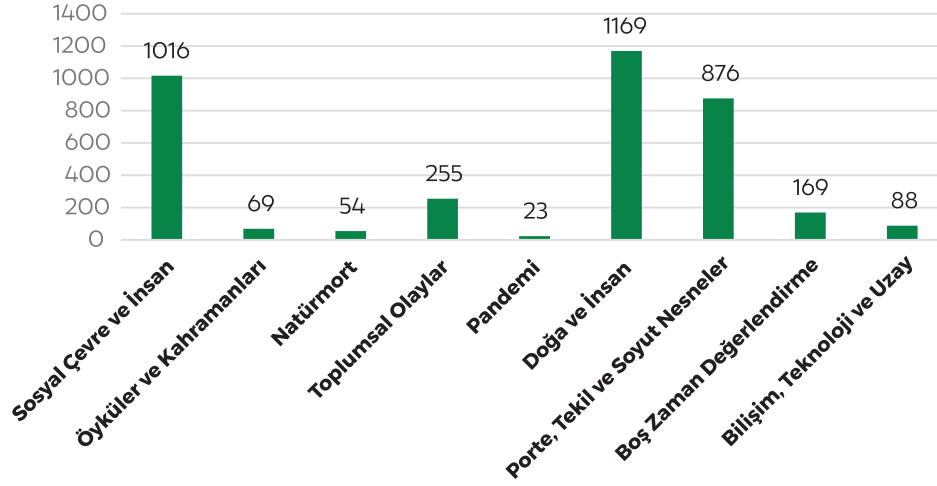
Kaynak: MEB Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2018-2019.

GRAFIK 3: ÖRGÜN EĞİTİM OKUL SAYILARI 2018-2019

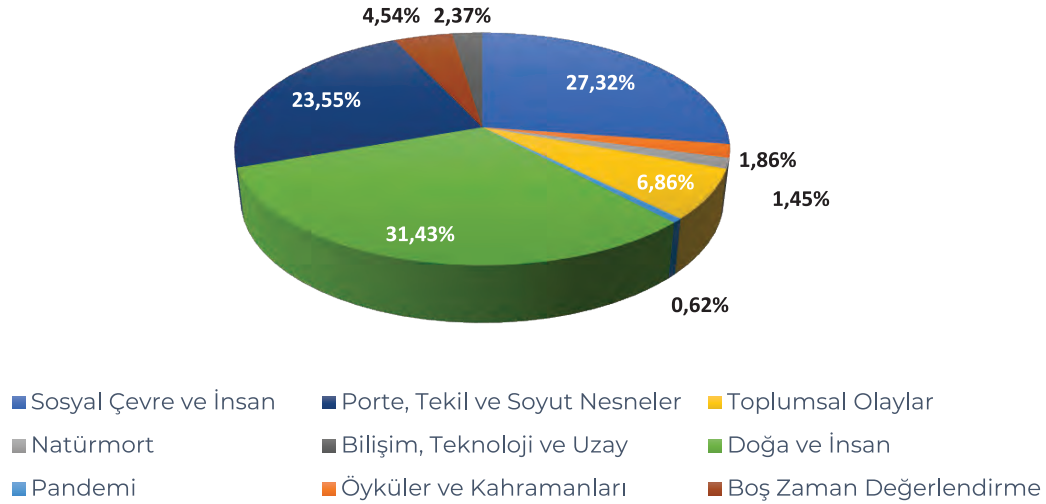
	İLKOKUL	ORTAOKUL
Marmara	3961	4003
Ege	2913	2306
İç Anadolu	3166	2768
Akdeniz	2987	2531
Karadeniz	2345	2062
Doğu Anadolu	4606	2475
Güneydoğu Anadolu	4761	2790
TOPLAM	24739	18935

Kaynak: MEB Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim Okul Sayıları 2018-2019.

Grafik 4: Resimlerin Tematik Dağılımları - Genel Bakış

Grafik 5: Resimlerin Tematik Dağılımlarının Oranları

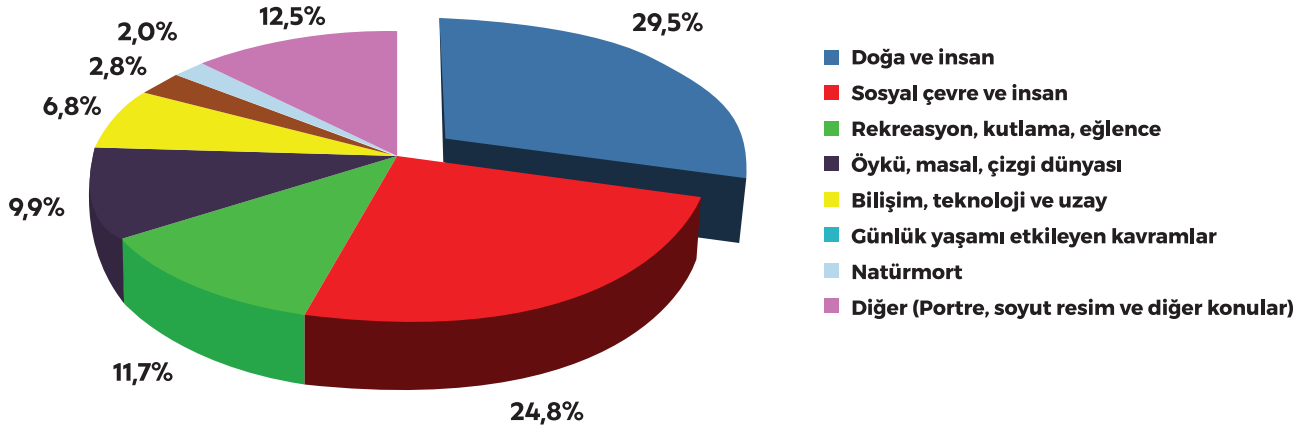

Grafik 4 ve Grafik 5'te verilen bilgilerden görüldüğü üzere, ülkemizdeki farklı coğrafi bölgelerin farklı öğretim kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin gönderdiği ve analizi yapılan resimlerin konu dağılımlarına baktığımızda, **doğa ve insan** yüzde **31,43** ile ilk sırada yer almaktadır. İkinci olarak, öğrencilerin önemli bir kısmı sayılabilecek yüzde **27,32**'si **sosyal çevre ve insan** temalı resimler çizmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Üçüncü olarak, resim gönderen öğrencilerin yüzde **23,55**'inin **portre, tekil ve soyut nesnelere** temasında resim çizmeyi tercih ettiği görülmektedir. Savaş-barış, göç, dostluk, sosyal yardım, afetler, deprem, kuraklık, sel, su baskınları gibi **toplumsal olaylar** kategorisine giren resimler ise incelenen resimlerin yüzde **6,86**'sını oluşturmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin önemli bir kısmı olarak sayılabilecek yüzde **4,54** kadarının **boş zamanı değerlendirme** temalı resimler çizmeyi tercih ettikleri gözlenmiştir. İncelenen resimlerin yüzde **27**'si cep telefonu, bilgisayar, tablet, robot ve uzay teknolojileri mesajlarını içeren bilişim, teknoloji ve uzay teması ile ilgiliyken, çocukların resimlerinin yüzde **1,45**'i tekil olarak çalışılan cansız nesnelere, vazo, çiçekler ve meyve temalı **natürlü resimler** olmuştur. Yarışmaya başvurular devam ederken pandemi sürecinin ortaya çıkmasıyla resimlerdeki içeriklerin değişmeye başladığı gözlenmektedir.

Resimlerin yüzde **0,62**'si **hijyen, temizlik, hastane, virüs, bakteri, mikrop, el ve vücut temizliğini** konu almıştır. Resim gönderimleri henüz pandemi sürecinin çok erken zamanlarında tamamlanmış olmasına rağmen, konuyla ilgili oldukça çarpıcı resimler pandeminin çocukların gündemine güçlü bir şekilde girdiğini göstermektedir. Son olarak, resim gönderen öğrencilerin resimlerinin yüzde **1,86**'sı dinledikleri ve/veya izledikleri **öykü ve kahramanları** temalı resimler çizmeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

**Grafik 6: 2010 Yılındaki
Temalara Göre Dağılım**

2010 yılında yapılan “En Çok İlginizi Çekeni Çiz” konulu **29. Pınar Çocuk Resim Yarışması** ile temalar açısından karşılaştırma yapıldığında karşımıza ilginç sonuçlar çıkmaktadır. 29. Pınar Çocuk Resim Yarışması’nda ön elemeyi geçen resimlerin ana temaya göre dağılımlarını veren Grafik 6 incelendiğinde “Doğa ve İnsan” ve “Sosyal Çevre ve İnsan” ana temalı olanların, tüm resimlerin yarısından fazlasını (%54) oluşturdukları görülmektedir. “Doğa ve İnsan” temalı resimler %29,5 ile en yüksek oranı oluştururken; “Sosyal Çevre ve İnsan” ana temalı olan resimler %24,8’dir. Resimlerin geriye kalan kısmını ise, sırasıyla, %11,7 ve %9,9 ile “Rekreasyon, Kutlama ve Eğlence” ana tema kategorisine giren resimler ile “Öykü, Masal ve Çizgi dünyası” ana temalı resimler oluşturmaktadır. Buna ek olarak yine %12,5’lik bir oranla portre, tekli hayvan figürü ve soyut resimleri içeren “Diğer” kategorisi yer almaktadır. “Bilişim, Teknoloji ve Uzay”, “Günlük Yaşamı Etkileyen Kavramlar” ve “Natürmort” ana temalı resimler ise, toplam resimlerin sırasıyla, %6,8, %2,8 ve %2,0’lık kısımlarını oluşturmaktadır.

Temalar açısından bakıldığında, 2020 yılında gerçekleştirilen “Serbest” konulu **39. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması**’nda, 2010 yılında gerçekleşen yarışmadaki temalar ile bazı benzerlikler ve farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu açıdan bakıldığında **ilk üç sıradaki tema dağılımının her iki yarışmada da değişmemiş olduğunun altını çizmek gerekmektedir. 2010 yılında doğa ve insan temalı resimlerin yüzde 29,5’lik bir oranla bu yarışmada da ilk sırada iken, 2020 yılında gerçekleşen 39. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması’nda sıralama değişmemiş ve ilk sırayı yüzde 31,43 ile doğa ve insan temalı resimler almıştır. 10 yıl önceki yarışmada ikinci sıradaki sosyal çevre ve insan teması yüzde 24,8 oranında bir ağırlığa sahipken, 2020 yılında öğrencilerin önemli bir kısmı sayılabilecek yüzde 27,32’si sosyal çevre ve insan temalı resimler çizmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Üçüncü olarak, 2010 yılında öğrencilerin yüzde %12,5’lik bir oranı “diğer” başlığıyla isimlendirilen portre, tekli hayvan figürü ve soyut resimleri içeren resimler çizmişken, 2020 yılında resim gönderen öğrencilerin yüzde 23,55’i portre, tekil ve soyut nesnelere temasında resim çizmeyi tercih etmiş görünmektedir.**

Bu yıl az oranda da olsa çocukların pandemi süreci ile ilgili resimleri yarışmaya damgasını vurmuştur. Doğal olarak, **10 yıl önceki resimlerden en önemli ve bariz farklılık pandemi temasının hem toplumun gündemine girmiş olması hem de çocukların resimlerine az bir oranda da olsa yansımış olmasıdır. Pandemi resimlerinin az olmasının en önemli nedeni, daha önce de belirtildiği üzere pandeminin yarışma başvurularının sonlanmasına yakın bir zamanda ortaya çıkmasıdır.**

Bu yılki yarışmaya özgü olarak pandemi temasıyla ilgili çizilmiş, ilginç olduğu düşünülen ve farklı bölgelerden gönderilen resim örneklerine aşağıda yer verilmiştir.

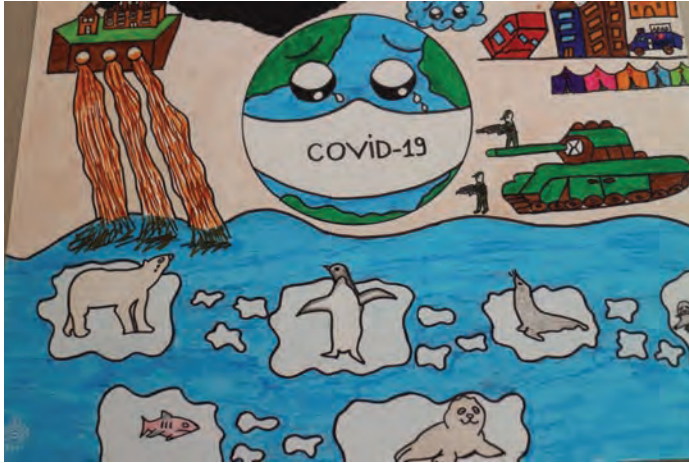

Nazmiye Sevval KILIÇASLAN
Kahramanmaraş

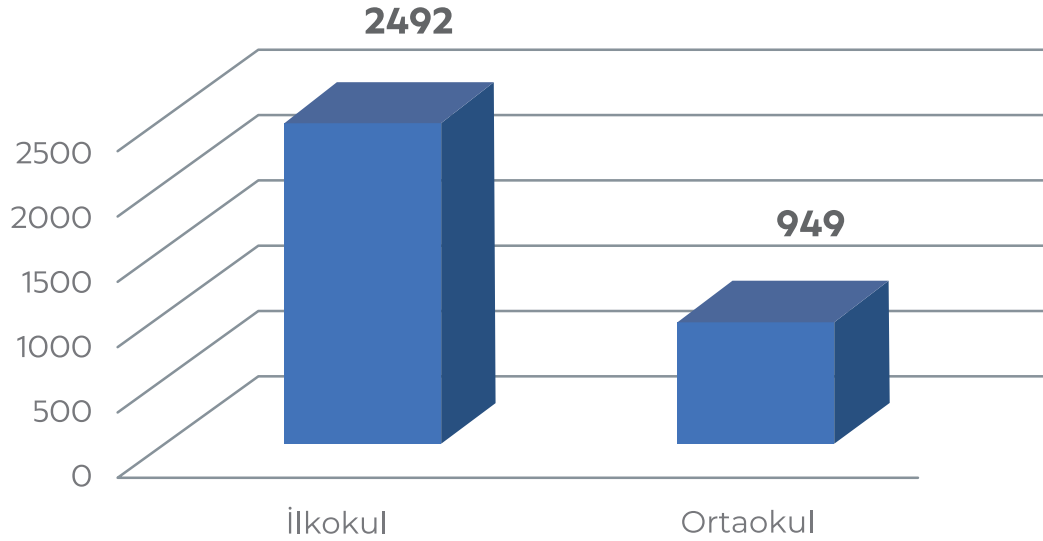
Hüseyin ORHİN
Antalya

Eda BOZDAĞ
Kayseri

Grafik 7: Resimleri Değerlendirmeye Alınan Toplam Öğrenci Sayısı

Genel olarak Grafik 7’de verilen katılımcı öğrenci sayılarına bakıldığında, **OÇEM öğrencileri ve sosyal medya kategorilerinden gelen resimleri hariç tuttuğumuzda** ilköğretimden **2.492** ve ortaöğretimden **949** öğrenci resimlerini göndermiş; toplamda ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinden **3.441** öğrenci yarışmaya katılmıştır. Ancak öğrencilerin bir kısmı birden fazla resim gönderdiği için resim sayısı öğrenci sayısından hayli fazladır.

Grafik 8: Bölgelere Göre Öğrenci ve Resim Sayılarının Dağılımı

	ÖĞRENCİ SAYISI	RESİM SAYISI
Akdeniz	309	347
Doğu Anadolu	167	170
Ege	842	871
Güneydoğu Anadolu	428	458
İç Anadolu	640	694
Karadeniz	631	665
Marmara	424	440
OÇEM	73	74

Grafik 8’de bölgelere göre öğrencilerin gönderdikleri resimlerin oranını değerlendirdiğimizde, **Ege Bölgesi**’nden gönderilen resimlerin yüzde **23,42** ile en fazla resim oranı olarak ilk sırada olduğunu gözlemliyoruz.

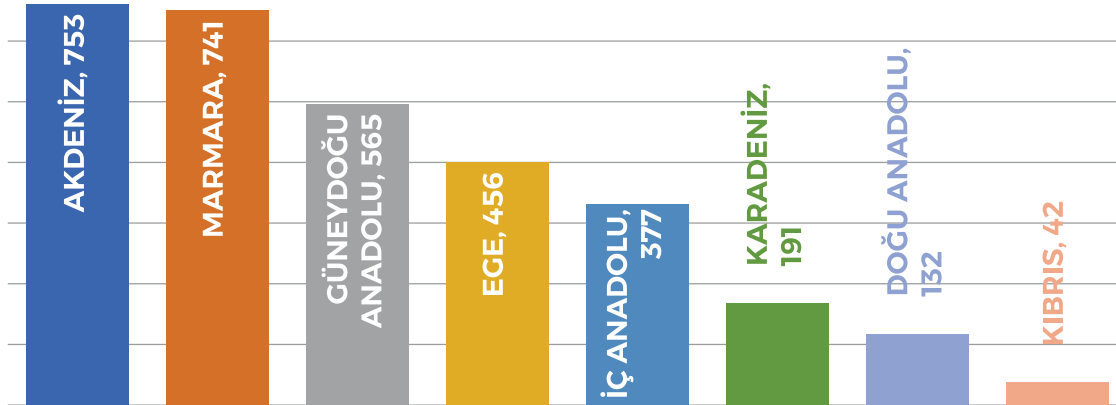
Öğrencilerin gönderdiği resim sayısı açısından ikinci sırada ise yüzde **18,66**’lık bir oranla **İç Anadolu Bölgesi**’nin geldiği anlaşılmaktadır. Üçüncü sırada yer alan **Karadeniz Bölgesi**’nden gönderilen **665** resim toplam gönderilen resimlerin yüzde **17,88**’ini oluşturmaktadır.

Dördüncü olarak, **Güneydoğu Anadolu Bölgesi** gelmektedir ki gönderilen resimler toplam resimlerin yüzde **12,32**’sini oluşturmaktadır. **Marmara Bölgesi** beşinci sırada gelmektedir ve gönderilen resimlerin toplamının yüzde **11,83**’ü bu bölgeden gönderilmiştir.

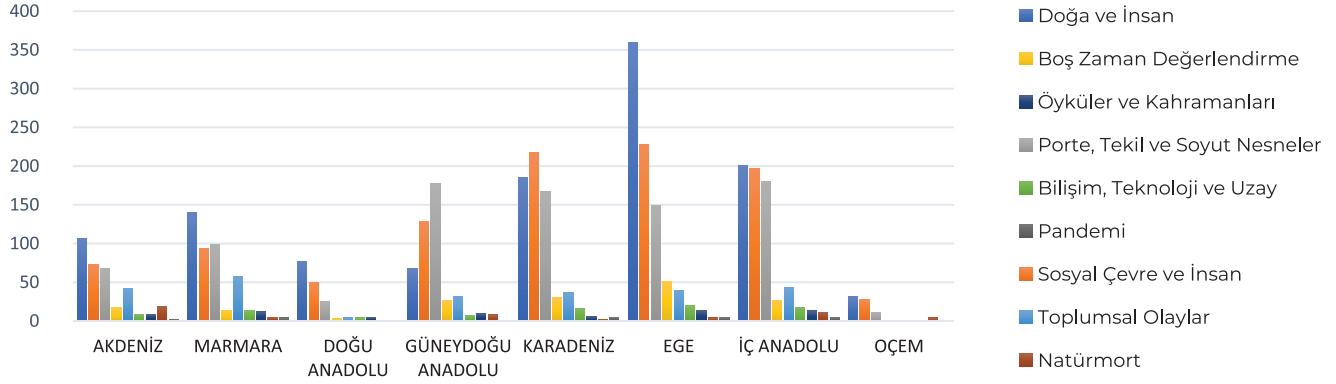
Akdeniz Bölgesi'nden gönderilen resimler toplam resimlerin yüzde **9,33**'ünü, **Doğu Anadolu Bölgesi**'nden gönderilen resimler yüzde **4,57**'sini ve son olarak **OÇEM**'den gönderilen resimler ise toplam resimlerin yüzde **1,99**'unu oluşturmaktadır.

2010 yılında en çok resmi Akdeniz, Marmara, Güneydoğu Anadolu bölgelerinden öğrenciler göndermişken, en az resmi Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Karadeniz bölgesinden öğrenciler göndermiştir. 2020 yılında ise Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerinden gönderilen resimler ciddi bir artış göstermiş, Güneydoğu Anadolu bölgesi ise tıpkı 2010 yılındaki yarışma gibi, nüfusuna oranla çok fazla öğrencinin resim göndermesiyle ön plana çıkmıştır.

**Grafik 9: 2010 Yılı
Bölgelere Göre Resimlerin Dağılımı**

Grafik 10: Bölgelere Göre Temaların Dağılımı

Grafik 10'da verilen bilgiler ışığında öğrencilerin gönderdikleri resimlerin temalarına göre tek tek bölgeler açısından değerlendirdiğimizde, öğrencilerin resim çizmek için belirledikleri konuların seçiminde benzerlikler olduğu kadar farklılıklar da dikkat çekicidir.

Akdeniz Bölgesi'nde Yaşayan Çocuklar Toplumsal Sorunlara Daha Duyarlı

Akdeniz Bölgesi'nden yarışmaya katılan öğrencilerin önemli bir bölümünün, tıpkı diğer bölgelerde olduğu gibi **doğa ve insan** resimlerine odaklandığı görülmektedir. Akdeniz Bölgesi'ndeki öğrenciler ikinci sırada, **göç, savaş-barış, dostluk, sosyal yardım, afetler, deprem, kuraklık, sel, su baskınları** gibi toplumsal olayları konu edinen resimler yapmışlardır.

Seçilen temaların sayısal ağırlığı açısından bakıldığında, diğer bölgelerden farklı olarak Akdeniz Bölgesi'nde **toplumsal olaylar temasının güçlü bir tema** olarak öne çıktığı görülmektedir. Akdeniz Bölgesi'nin özellikle Mersin, Adana ve Antalya gibi şehirlerinin çok yüksek göç alan yerler olduğunu düşündüğümüzde göç gibi konularının öğrencilerinin resimlerine de yansımış olması anlamlı görünmektedir.

Üçüncü olarak, Akdeniz bölgesinden resim gönderen öğrencilerin önemli bir kısmı da **mahalle, sokak, köy, kent, şehir, yaşam alanları, parklar, aile, konutlar, alışveriş, işyeri, trafik konulu resimler** çizmişlerdir. Son olarak Akdeniz bölgesinden resim gönderen öğrencilerin önemli sayılabilecek bir kısmı da **portre, tekil ve soyut nesnelere** çizmeyi tercih etmiştir. Akdeniz bölgesindeki az sayıdaki bazı öğrencilerin de **pandemi ve natürmort** tarzındaki resimleri çizmeyi tercih ettiğini söylemek mümkün görünmektedir.

Akdeniz Bölgesi, öğrencilerin seçtikleri tema çeşitliliği ve temalara verilen ağırlık oranı açısından oldukça dengeli ve eşit bir dağılımın söz konusu olduğu bir bölge olarak göze çarpmaktadır. Bu bölgede öğrencilerin neredeyse her temayı dikkate değer oranda tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Marmara Bölgesi'nde Dikkat Çeken Bilişim ve Teknoloji Detayı

Marmara Bölgesi'nden gönderilen resimleri incelediğimizde, öğrencilerin ilk olarak çoğunlukla **doğa ve insan resimleri** çizdiklerini ifade edebiliriz. Marmara Bölgesi'ndeki öğrenciler ikinci olarak, **portre, tekil ve soyut** nesnelere tema olarak seçmişlerdir.

Marmara Bölgesi'nden gönderilen resimlerin temalarına baktığımızda üçüncü sırayı **sosyal çevre ve insan** konularının aldığını gözlemliyoruz. Tıpkı Akdeniz Bölgesi'nde olduğu gibi bu bölgede de öğrencilerin çizdikleri **toplumsal olaylar** temalı resimler oldukça ilgi görerek dördüncü sırada yer almaktadır.

Yine, **Marmara Bölgesi'nin Türkiye'nin en çok göç alan bölgesi ve önemli depremler deneyimlemiş bir bölge olmasını göz önüne aldığımızda göç, sosyal yardım, deprem, savaş-barış ve afetler gibi temaların öne çıkmış olmasının şaşırtıcı olmadığı düşünülmektedir.** İlginç bir biçimde Marmara Bölgesi'ndeki öğrencilerin azımsanamayacak bir bölümünün de resimlerine tema olarak **bilişim, teknoloji ve uzay** konularını seçtiklerini gözlemliyoruz. **İstanbul gibi bir metropolde kentte yaşıyor olmak, bilişim ve teknoloji ile belli oranlarda ilişkilenebilir de beraberinde getirmiş görünmektedir.**

Altıncı sırada ise, Marmara Bölgesi'ndeki öğrencilerin azımsanamayacak bir kısmı **boş zaman etkinlikleri** temalı resimler çizmeyi tercih etmiş görünmektedir. İlginç bir biçimde, her ne kadar öyküler ve kahramanları teması yedinci sıraya yerleşmiş olsa da Marmara Bölgesi, **öyküler ve kahramanları temalı** resimlerde birinci bölge olma özelliğini Ege Bölgesi'yle paylaştığı görünmektedir. Son olarak, Marmara Bölgesi'nde **pandemi ve natürmort temalı** resimler son sıralarda görünmektedir.

Elif DİLEK

Özellikle diğer bölgeler ile kıyaslandığında Marmara Bölgesi'nde daha fazla sayıda öğrencinin resimlerine tema olarak bilişim, teknolojik ve uzay konularını seçtiklerini gözlemliyoruz. İstanbul gibi metropol bir kentte yaşıyor olmak, bilişim ve teknoloji ile belli oranlarda ilişkilenebilir de beraberinde getirmiş görünmektedir.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Doğa ve İnsan Temalı Resimler Gözleniyor

Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin gönderdikleri resimler incelendiğinde, yine ilk sırayı **doğa ve insan** resimlerinin aldığı ifade edebiliriz.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde ikinci sırada öğrencilerin tercih ettikleri resim temasına baktığımızda **sosyal çevre ve insan** resimlerinin seçildiğini tespit edebiliyoruz. Doğu Anadolu Bölgesi diğer bölgelere benzer biçimde, üçüncü olarak, **portre, tekil ve soyut nesnelere** öğrencilerin en çok çizmeyi tercih ettiği resim teması olmuştur.

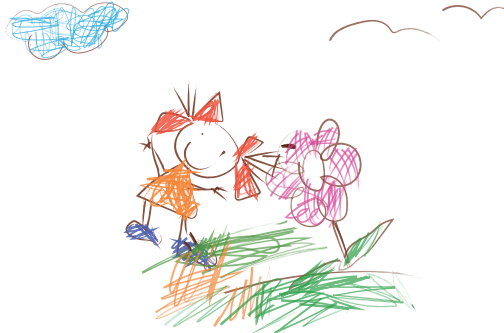
Doğa, sosyal çevre temalı resimlerin dışında resimlerde ağırlıklı portre, tekil ve soyut nesnelere ağırlık verildiği dikkat çekmektedir.

Bu temaların dışındaki diğer temalara çok az ağırlık verildiği tespit edilmiştir. Doğu Anadolu Bölgesi'nde dördüncü olarak öğrencilerin en çok çizmeyi tercih ettiği temanın **öyküler ve kahramanları** teması olduğu dikkate değerdir. Öte yandan, **pandemi, bilişim, teknoloji ve uzay, natürmort ve boş zaman değerlendirme** temalı resimlerin Doğu Anadolu Bölgesi'nde en az çizilen ve tercih edilen temalar olduğu anlaşılmaktadır.

Berra Su GÖRDELES

Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin çok büyük bir bölümü doğa ve insan, sosyal çevre ve insan ile portre, tekil ve soyut nesnelere temalarını tercih etmiş görünmektedir. Diğer temaların ağırlığının ise epeyce zayıf kalmış olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da bu bölgeye ait resimlerdeki tema çeşitliliğinin azlığı açısından dikkate değer bir sonuçtur.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki Çocuklar Portre Çiziyor

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin resim çizmek için seçtikleri temalar açısından değerlendirdiğimizde, bu bölgedeki öğrencilerin de ilk olarak **portre, tekil ve soyut nesnelere** temasını çizmeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Bu diğer bölgelerden tamamen farklı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrenciler **sosyal çevre ve insan** teması başlığı altında mahalle, sokak, köy, kent, şehir, yaşam alanları, parklar, aile, konutlar, alışveriş, işyeri, trafik konulu resimleri çizmeyi tercih etmiş görünmektedir.

Üçüncü olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden resim gönderen öğrencilerin önemli bir kısmı tema olarak **doğa ve insan** temasını seçmiştir. Dördüncü olarak ise, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde **toplumsal olaylar** temasının üst sıralarda yer aldığı göze çarpmaktadır. **Bu durum bölgenin çeşitli nedenlerle sürekli dışarı göç veren toplumsal yapısıyla ve bölgedeki kırsal ve yoksul yerleşim yerlerinin fazla olmasıyla açıklanabilir görünmektedir.** Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan öğrenciler gönderdikleri resimlerde beşinci olarak **boş zaman etkinlikleri** teması çizmeyi tercih etmiş görünmektedir.

Altıncı sırada Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin **öyküler ve kahramanlar** temalı resimlere ağırlık verdikleri anlaşılmaktadır. Son olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin **bilişim, uzay ve teknoloji ve natürmort** temalı resimler çizmeyi **natürmort ve pandemi** temalı resimlerden daha fazla tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

İlginç bir biçimde bu bölgeden pandemi temalı tek bir resim gönderilmemiştir ve bu sebeple Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde pandemi ile ilgili çocukların farkındalığının henüz oluşmadığına dair bir izlenim oluşturmaktadır.

Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin resim çizmek için seçtikleri temalar açısından değerlendirdiğimizde, bu bölgedeki öğrencilerin de ilk olarak **portre, tekil ve soyut nesnelere** temasını çizmeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Bu diğer bölgelerden tamamen farklı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

EN FARKLI SONUÇLAR KARADENİZ BÖLGESİ'NDE

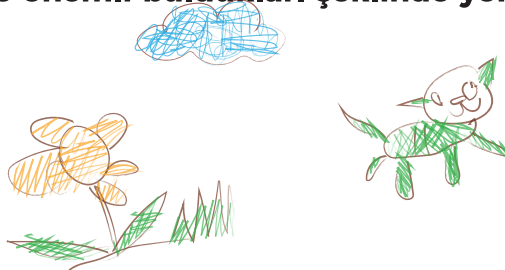
Karadeniz Bölgesi'ndeki öğrencilerin çizdikleri resimlerin tema dağılımlarına yakından baktığımızda, bölgedeki öğrencilerin önemli bir kısmının birinci sırada seçtiği tema açısından büyük bir farklılık dikkat çekmektedir. Diğer tüm bölgelerden tümüyle farklı olarak, Karadeniz Bölgesi'ndeki öğrenciler birinci sırada sosyal çevre ve insan temalı resimler çizmeyi tercih etmiş görünmektedir. Öğrencilerin ilk sıradaki tercihlerinin sosyal çevre ve insan temalı resimler olması, Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan öğrencilerin sosyal etkileşim ve ilişkilere çok daha fazla anlam atfettikleri ve önemli buldukları şeklinde yorumlanabilecek önemli bir bulgudur. İkinci sırada ise, Karadeniz Bölgesi'ndeki öğrenciler **doğa ve insan** temalı resimler çizmeyi tercih etmiş görünmektedir. Üçüncü sırada ise bu bölgede yaşayan öğrencilerin gönderdikleri resimlerde seçtikleri temanın **portre, tekil ve soyut nesnelere** temalı resimler olduğu anlaşılmaktadır. Dördüncü olarak, **Karadeniz Bölgesi'nden resim gönderen öğrencilerin önemli bir kısmının toplumsal olaylara ağırlık veren resimler çizmesi, bölgenin dışarıya sürekli göç veren, yer yer yoksulluk, sel ve afet deneyimleriyle belli bir oranda açıklanabilir görünmektedir.**

Beşinci olarak Karadeniz Bölgesi'nden resim gönderen öğrenciler, **boş zaman etkinlikleri** temalı resimler çizmeyi tercih etmişlerdir. Altıncı olarak Karadeniz Bölgesi'nden gönderilen resimlerde çok sayıda öğrencinin **bilişim, uzay ve teknoloji** temalı resimler çizdikleri anlaşılmaktadır. Son olarak, bu bölgeden resim gönderen öğrencilerin çok az bir kısmının **öyküler ile kahramanları ve pandemi** temalı resimler çizmiş oldukları anlaşılmaktadır.

Güneş YILMAZ

Öğrencilerin ilk sıradaki tercihlerinin sosyal çevre ve insan temalı resimler olması, Karadeniz bölgesinde yaşayan öğrencilerin sosyal etkileşim ve ilişkilere çok daha fazla anlam atfettikleri ve önemli buldukları şeklinde yorumlanabilecek önemli bir bulgudur.

Ege Bölgesi Resimlerinde Doğa ve Sosyal Çevre Temalarının Birlikteliği

Ege Bölgesi resimlerini değerlendirdiğimizde ise, oldukça çarpıcı bir biçimde öğrencilerin çok önemli bir bölümünün açık arayla ilk sırada **doğa ve insan** temasını çizmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. **Ege Bölgesi'ndeki yerleşim yerlerinin çevresel dokusunun hala doğayla iç içe bir görünümde olmasının bu tema tercihinde etkili olduğu düşünülmektedir.** İkinci sırada, öğrencilerin **sosyal çevre ve insan** temalı resimler çizmeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Ege Bölgesi'ndeki öğrencilerin önemli bir kısmı, üçüncü olarak **portre, tekil ve soyut nesnelere** temalı resimleri çizmeyi tercih etmiş görünmektedir.

Dördüncü sırada **Ege Bölgesi açısından çarpıcı olan sonuçlardan bir tanesi, tüm bölgelerdeki öğrencilerle kıyaslandığında boş zaman etkinlikleri temalı resimler çizmeyi en yüksek oranda tercih ettikleri anlaşılmaktadır.** Beşinci sırada, Ege Bölgesi'ndeki öğrenciler, **toplumsal olaylar** temalı resimler çizmişlerdir.

Altıncı olarak, **Ege Bölgesi'ndeki öğrenciler tüm bölgelerdeki diğer öğrenciler ile kıyaslandığında bilişim, uzay ve teknoloji temasında en yüksek oranda resim çizmeyi tercih ettikleri ifade edilebilir.** Son olarak, Ege Bölgesi'ndeki az da olsa bir kısım öğrencinin **pandemi** temasıyla ilgili resimler çizdiğini gözlemlemekteyiz. Son olarak, Ege Bölgesi'nde en az tercih edilen temanın **natürmort** olduğu anlaşılmaktadır.

Güneş SABAN

Ege Bölgesi'nden gelen resimler incelendiğinde ve diğer tüm bölgelerle kıyaslandığında doğa, boş zamanlar ve bilişim, uzay ve teknoloji kategorilerinde en fazla resim çizilen bölgenin Ege Bölgesi olduğu tespit edilmiştir.

İç Anadolu Bölgesi Öğrencilerinden Pandemi Farkındalığı

İç Anadolu Bölgesi'nden öğrencilerin gönderdikleri resimler incelendiğinde, öğrencilerin birinci sıradaki tercihlerinin, tıpkı diğer bölgelerde olduğu gibi, **doğa ve insan** temalı resimler olduğu anlaşılmaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nden öğrencilerin gönderdikleri resimlerden anlaşıldığı kadarıyla, ikinci sırada **sosyal çevre ve insan** temalı resimler yer almaktadır. Üçüncü sırada ise, İç Anadolu'da yaşayan öğrencilerin **portre, tekil ve soyut nesnelere** temalı resimler çizmeyi tercih ettiklerini gözlemekteyiz.

Dördüncü olarak, İç Anadolu Bölgesi'nden resim gönderen öğrencilerin **toplumsal olaylar** temalı resimlere ağırlık verdikleri tespit edilmiştir. Başkent Ankara'nın da içinde olduğu bu bölgede öğrencilerin **göç, yoksulluk, afet, sosyal yardımlar, sel, deprem vb. toplumsal olaylar** karşısında diğer bölgelere göre ortalama ilgi ve duyarlılıktan biraz daha fazla duyarlı bir tutum içinde oldukları anlaşılmaktadır.

Bu açıdan Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin toplumsal olaylar karşısındaki farkındalıklarının da diğer bölgelerin ortalamasından daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nde öğrencilerin beşinci sıradaki tercihinin **boş zaman etkinlikleri** teması olduğu ortaya çıkmaktadır. Altıncı sırada, İç Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin **bilişim, teknoloji ve uzay** temalı resimler çizdikleri anlaşılmaktadır. Diğer tüm bölgelerden farklı olarak, **İç Anadolu Bölgesi için en çarpıcı sonuçlardan birisi, resim gönderen öğrencilerin azımsanmayacak bir bölümünün pandemi temalı resimler çizmeyi tercih etmiş olmasıdır.** İç Anadolu Bölgesi'nde Ankara'daki nüfusun yoğunluğu, hareketliliği ve hastanelerin sayısal fazlalığı dikkate alınmaktadır. Son olarak, çok az öğrencinin **öyküler ve kahramanları ve natürmort** temalı resimlerin tercih edildiği ve son sırada da **pandemi** temalı resimlerin tercih edildiği anlaşılmaktadır.

Başkentte pandeminin hem daha yaygın olması ve hem de farkındalıkların yüksek olduğu bir kent olması göz önüne alındığında öğrencilerin pandemi temalı resim çizme konusundaki hassasiyetleri ve dikkatlerinin arka planı daha iyi anlaşılabilir.

Özel Eğitim ve Uygulama Okulları Öğrencileri En Çok Doğa ve İnsanı Resmediyor

Özel Eğitim ve Uygulama Okulları'nda (OÇEM) eğitim gören öğrencilerin gönderdikleri resimler yakından incelendiğinde bu öğrencilerin 4 kategoride resim yapmayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

OÇEM öğrencilerinin, ilk sırada **doğa ve insan** resimleri yapmayı tercih ettiği ifade edilebilir. İkinci sırada ise, **sosyal çevre ve insan** temalı resimler çizmeye ağırlık verdikleri gözlenmektedir. Üçüncü sırada ise, OÇEM öğrencilerinin **portre, tekil ve soyut nesnelere** temalı resimler çizmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Son sırada ise, çok az bir oranda **natürlük** temalı resimler çizmeye çalışmış oldukları anlaşılmaktadır.

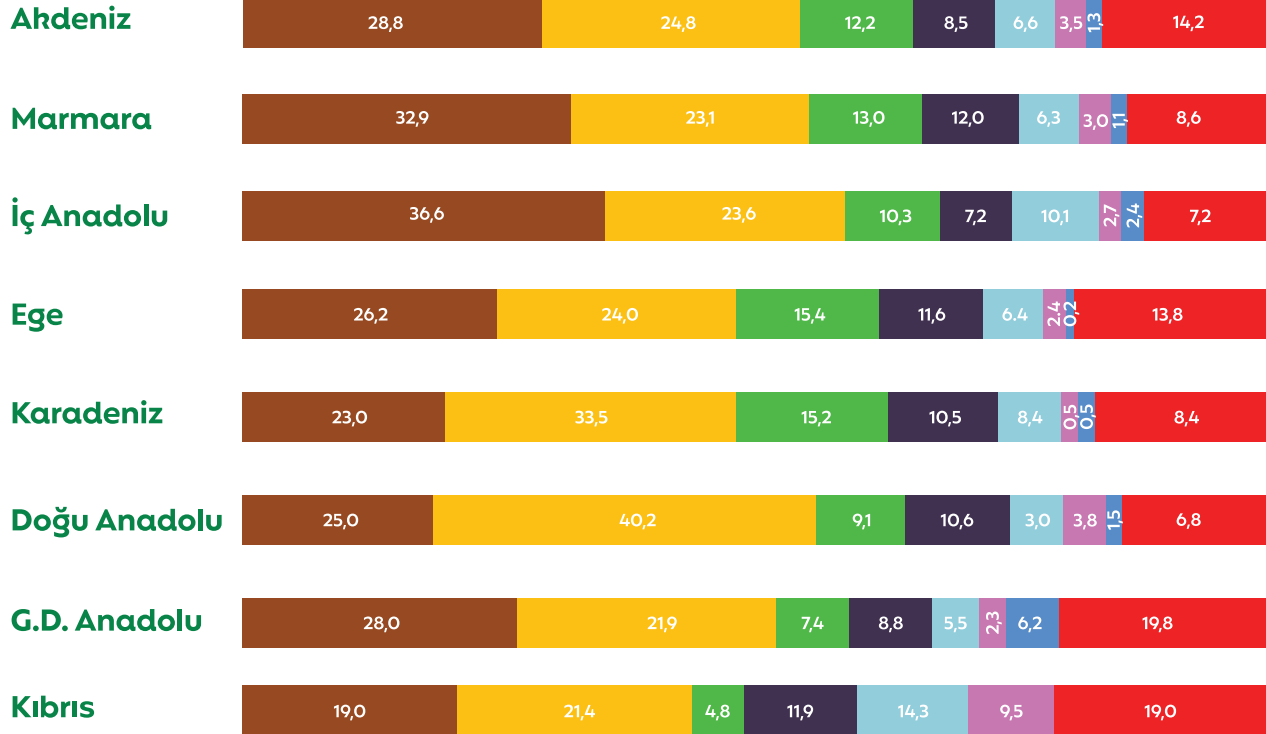
Bensu YILMAZ

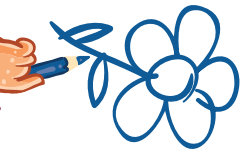

GRAFIK II: 2010 YILI BÖLGELERE GÖRE ANA TEMA

Bölgelere Göre Ana Tema

- Doğa ve İnsan
- Sosyal çevre ve insan
- Rekreasyon, kutlama, eğlence
- Öykü, masal, çizgi dünyası
- Bilişim, teknoloji ve uzay
- Günlük yaşamı etkileyen kavramlar
- Natürmort
- Diğer (Portre, soyut resim ve diğer konular)

İç Anadolu ve Marmara'da Öne Çıkan Doğa ve İnsan Teması

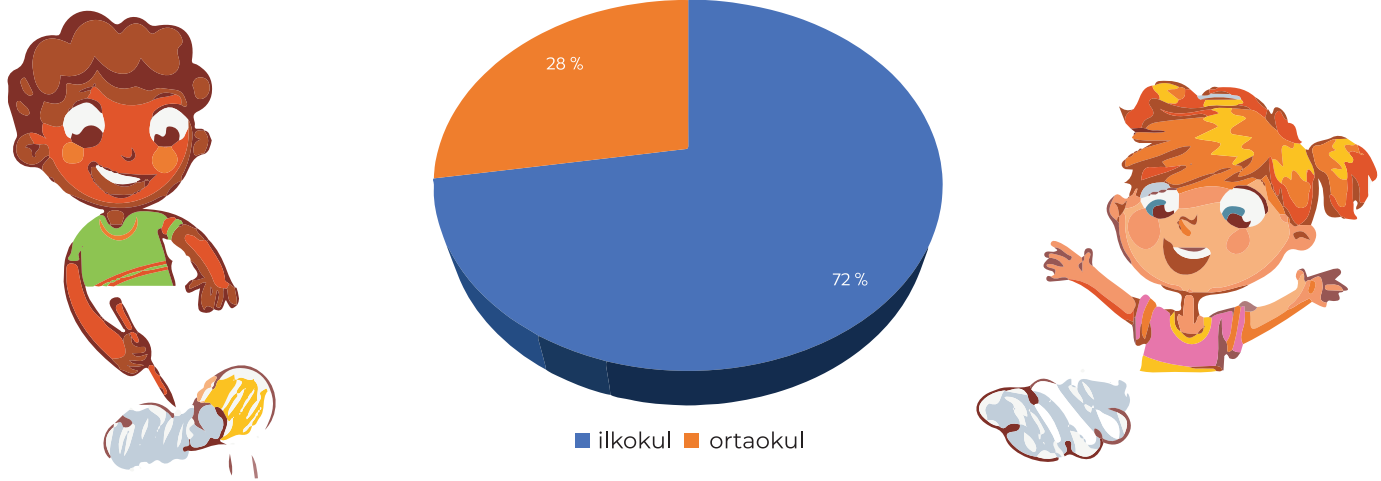
İç Anadolu ve Marmara Bölgesi'nde ana teması **doğa ve insan** olan resimlerin diğer ana temalı resimlere göre daha yüksek oranda olduğu görülmektedir. Büyükkent ve kent nüfusunun yoğunlaştığı bu bölgelerde, **doğa ve insan** temasının oransal olarak diğer temalardan önemli ölçüde öne çıktığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan çalışmamızın da büyük ölçüde benzer bir tespit yaptığını işaret edelim. 2020 yılının Şubat ve Nisan aylarında gönderilen resimlere dayalı olarak oluşturulan bizim çalışmamızda da öğrencilerin doğa ve insan resimlerinin, Karadeniz Bölgesi hariç tüm bölgelerde birinci sırada tercih edildiğini gözlemliyoruz. **Doğa ve insan temalı resimlerin bu kadar çok tercih ediliyor olması, kent hayatında doğal yaşam alanlarının daralması doğal çevreye olan ihtiyaç ve özlemi ifade ediyor olabileceği düşünülmektedir. Resimlerde küresel ısınmanın etkilerine yönelik çarpıcı resimler de bulunması doğanın tahribatıyla ilgili öğrencilerde belli bir duyarlılığın oluştuğuna işaret etmektedir.**

Bizim çalışmamızda çoğu bölgedeki ikinci tercih edilen resim temasının **sosyal çevre ve insan** teması olması yine kent hayatıyla ilişkilendirebilecek özellikler içermektedir. Öğrenciler genelde mahalle ve sokaktaki insanların etkileşimine odaklanan resimler çizmektedir.

Çocukların kentte sokaklardan ve mahalle kültüründen yoksun bir şekilde yaşamlarını sürdürüyor olması, öğrencilerin sokakta sosyalleşmeye olan özlemlerini de yansıtıyor görünmektedir. **Sosyal çevre ve insan** temasının 2010 yılındaki yarışmada da ikinci tercih edilen tema olduğu dikkatlerden kaçmamalıdır. Çocukların sosyal çevre ve insan teması etrafında çizdikleri resimlerin bir kısmının belli bir ihtiyacı yansıttıklarını ve bunun da kent yaşamının sınırlı oyun mekanları ve ilişkileriyle ilgili mesajlar içerdiğini çıkarabiliriz. Bizim çalışmamızda öne çıkan bir diğer tema ise, **göç, savaş-barış, dostluk, sosyal yardım, afetler, deprem, kuraklık, sel, su baskınları gibi** konuları merkeze alan toplumsal sorunlar başlıklı temanın tüm bölgelerden benzer bir ilgiyi görmüş olmasıdır. Ayrıca Ege Bölgesi, Marmara Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrencilerin **bilişim, teknoloji ve uzay** temalı resimlere azımsanmayacak bir ağırlık vermeleri dikkat çekicidir.

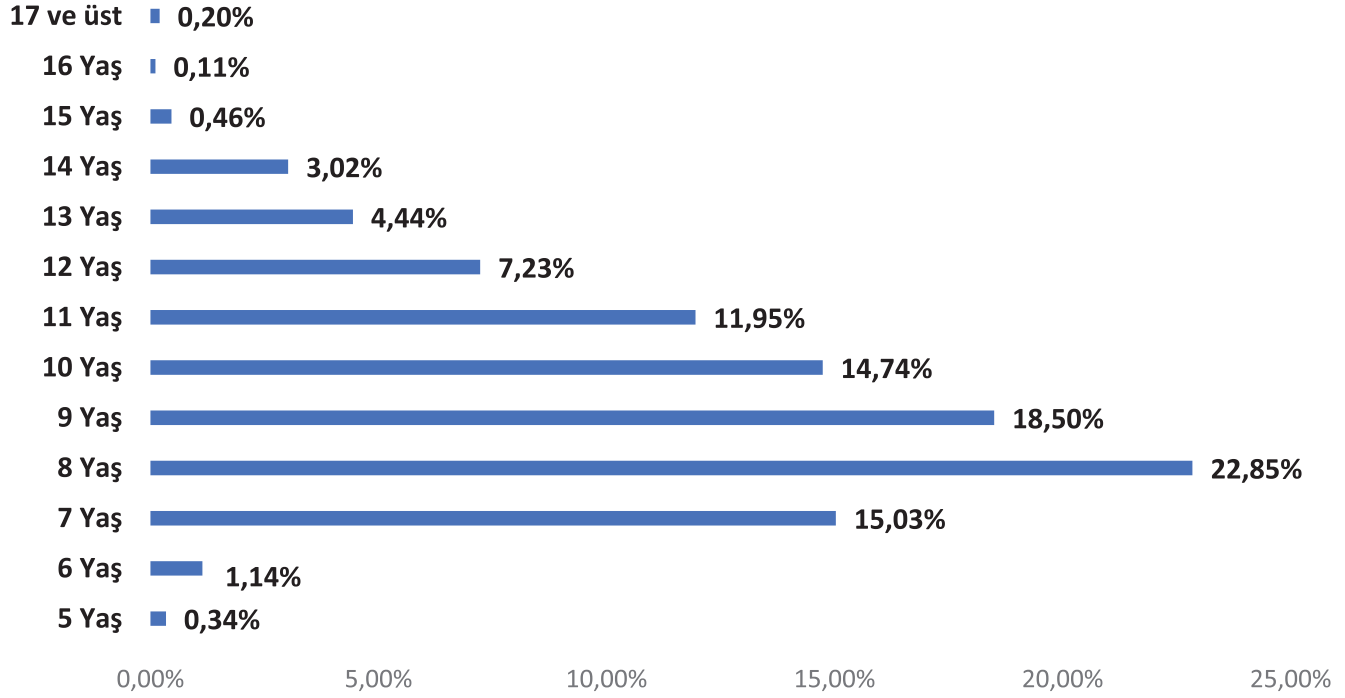
Pandemi temasını merkeze alarak yapılan resimlerin en çok **İç Anadolu**'da olması da ayrıca dikkati çeken başka bir ayırt edici bölgesel farklılık olarak değerlendirilebilir. Boş zaman etkinlikleri ile ilgili resimlerin de azımsanmayacak bir oranda tüm bölgelerden öğrencilerin resmetmeyi tercih ettiği anlaşılmaktadır. 2010 yılındaki çalışmada ise boş zaman değerlendirme ve birlikte olmaktan duyulan mutluluk ve coşku gibi duyguları resim kâğıdı üzerine yansıtan **rekreasyon, kutlama ve eğlence** kategorisi altındaki resimlerin ise tüm bölgeler içerisinde en yüksek oranda Ege ve Karadeniz (sırasıyla **%15,4 ve %15,2**) bölgelerinden geldiği görülmektedir.

Grafik 12: Resimlerin Okul Kademelerine Göre Dağılımı

Genel olarak öğretim kademelerine göre öğrenci katılımını değerlendirdiğimizde resim yarışmasına en çok ilgiyi ilköğretim öğrencilerinin gösterdiğini söyleyebiliriz. İlköğretim öğrencileri, toplam gönderilen resimlerin yüzde 72'sini oluşturmaktadır. Hemen arkasından ilköğretimin ikinci kademesi olan ortaöğretimdeki öğrenciler resim yarışmasına ilgi gösteren grubu oluşturmaktadır. Ortaöğretim öğrencilerinin resimleri, gönderilen tüm resimlerin yüzde 28'ini oluşturmaktadır.

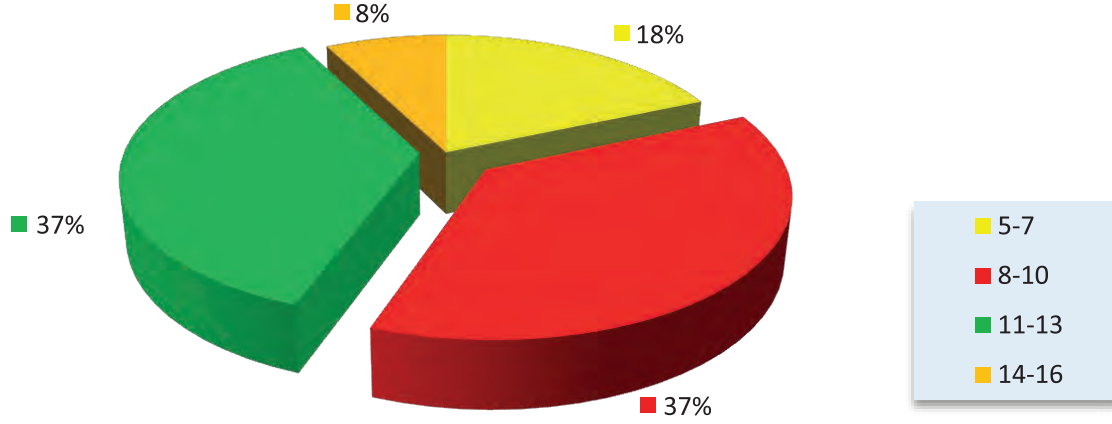
GRAFIK 13: YAŞA GÖRE KATILIM ORANLARI

Resim yarışmasına resimlerini gönderenlerin yaş dağılımına baktığımızda **5 yaş ile 17 arasında dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.**

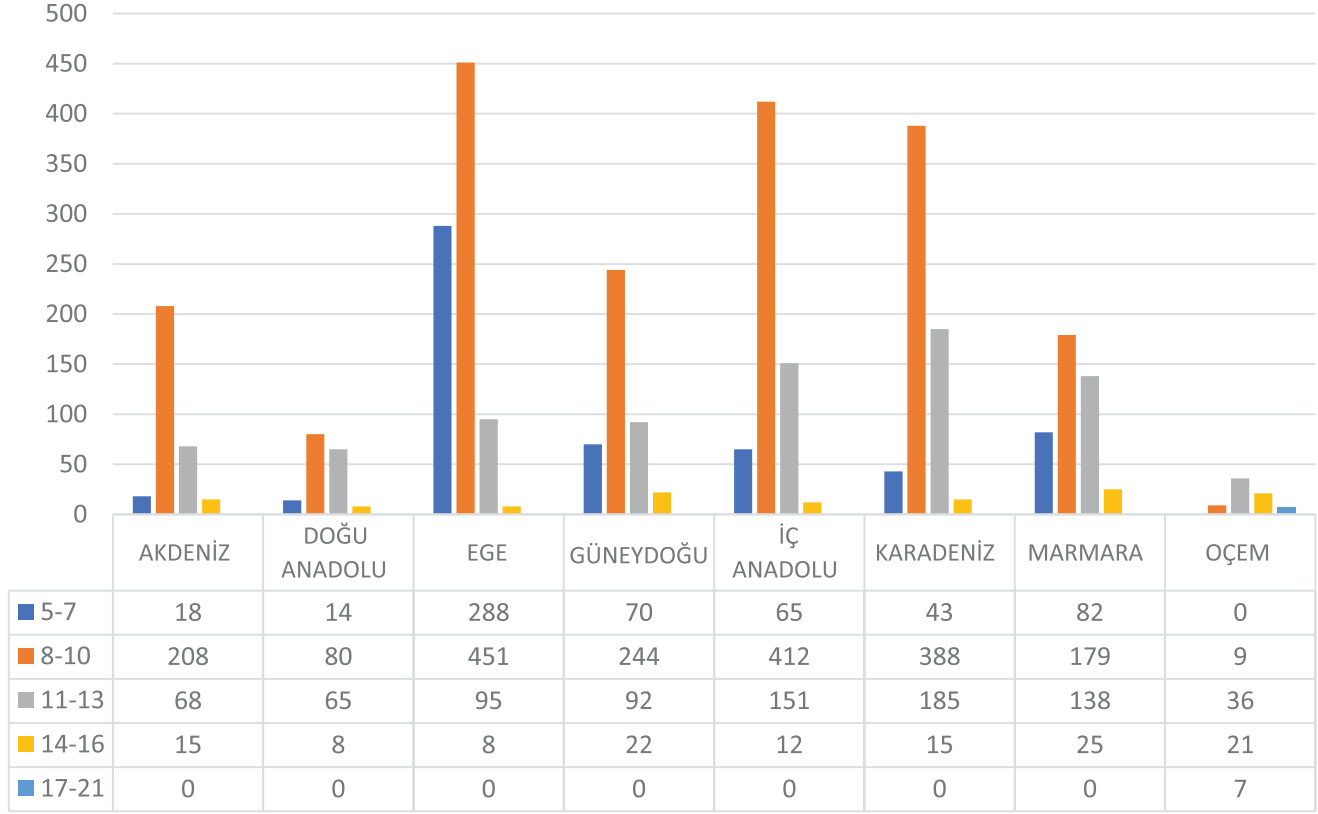
**Grafik 14: 2010 Yılı
Yaş'a Göre Dağılım**

2010 yılında yapılan yarışmadaki katılımın yaş dağılımı açısından analizini gösteren Grafik 14'de görüldüğü gibi, ilköğretim öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmiş olan yarışmanın ön elemesini geçen öğrencilerin yaşları ağırlıklı olarak 8-13 yaş grubundan oluşmaktadır. Benzer bir durumun 2020 yılındaki analizimizin sonuçlarından da bulgulandığını belirtmek gerekir. Tıpkı 2010 yılında olduğu gibi, 2020 yılında da bir öğrencilerin yaklaşık dörtte üçü 8-12 yaş grubu içerisinde yer almaktadır.

Genel olarak yaş kategorisine göre yarışmaya katılım oranlarını gösteren bu sonuçlara bakıldığında, denilebilir ki yaş ortalaması arttıkça bu tür resim yarışmalarına katılan öğrenci sayısında düşüş görülebilmektedir. Çocukların yaşları büyüdükçe söz konusu resim yarışmasına olan ilginin azaldığı ve resim yaparak katılma isteğinin düşmekte olduğu tespit edilmiştir.

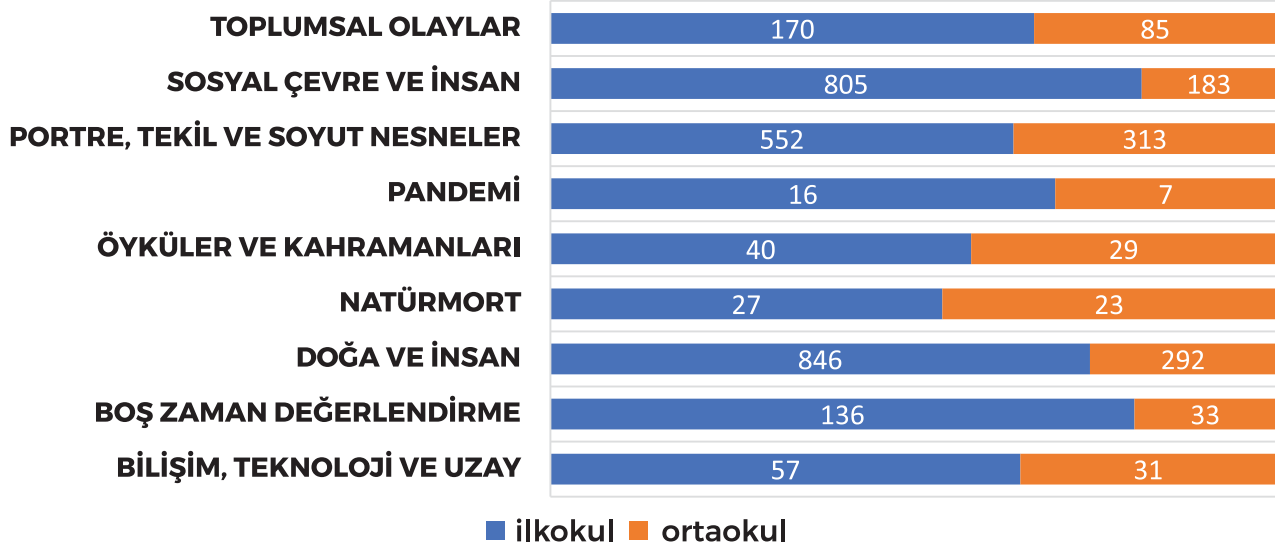
**GRAFIK 15: BÖLGELERE GÖRE
YARIŞMAYA KATILAN ÖĞRENCİLERİN YAŞ ARALIĞI**

Grafik 15'de verilen detaylı bilgilerden de anlaşılacağı üzere, bölgelerden resimleriyle katılanların yaş dağılımları oldukça farklılaşmaktadır.

**GRAFIK 16: OKUL KADEMELERİNE GÖRE
RESİM TEMALARIN DAĞILIMI**

**GRAFIK 17: OKUL KADEMELERİNE GÖRE
RESİM TEMALARIN YÜZDELİK DAĞILIMI**

	İLKOKUL	ORTAOKUL	İLKOKUL YÜZDESİ	ORTAOKUL YÜZDESİ
Bilişim, Teknoloji ve Uzay	57	31	2,15%	3,11%
Boş Zaman Değerlendirme	136	33	5,13%	3,31%
Doğa ve İnsan	846	292	31,94%	29,32%
Natürmort	27	23	1,02%	2,31%
Öyküler ve kahramanları	40	29	1,51%	2,91%
Pandemi	16	7	0,60%	0,70%
Portre, Tekil ve Soyut Nesnelere	552	313	20,84%	31,43%
Sosyal Çevre ve İnsan	805	183	30,39%	18,37%
Toplumsal Olaylar	170	85	6,42%	8,53%

Grafik 16 ve 17’de yer alan bilgiler, genel olarak öğretim kademelerine göre öğrencilerin hangi kategorilerde resimler çizdiklerini tasnif etmeye çalışmaktadır. Resim gönderen ilköğretim öğrencilerinin yüzde **31,94**’lük önemli bir kısmının **doğa ve insan** resimlerine odaklanmış olmaları oldukça dikkat çekicidir. Benzer bir şekilde ilköğretim öğrencilerinin **sosyal çevre ve insan** konusuna yönelik ilgilerinin de fazla olduğu anlaşılan çocukların çizdiği resimlerin yüzde **30,39**’u bu tema ile ilgilidir. Yarışmaya resim gönderen ilköğretim öğrencilerinden yüzde **20,84**’lük bir kesimin **portre, tekil ve soyut nesne** temalı resimler çizdikleri anlaşılmaktadır. İlköğretim çocuklarının yüzde **6,42**’inin resimlerini **toplumsal olayları** merkeze alarak yaptıkları anlaşılmaktadır. Boş zaman değerlendirme konularına da belli bir ölçüde ilgi göstermiş olan ilköğretim çocuklarının yüzde **5,13**’ü **boş zaman etkinlikleriyle** ilgili resimlere yer vermiş görünmektedir.

Burada dikkat çekici olan bir başka nokta ise, bu yaştaki çocukların her ne kadar bu yaşlarda bilişim teknolojileri ile henüz yeni tanışmış olsalar bile bilişim ile ilgili araçları kullanmalarından ve/veya tanımlarından kaynaklı olarak bilişim ile ilgili resimlerinin de anlamlı ölçüde var olduğu gözlenmektedir. İlköğretim çocuklarının yüzde **2,15**’i kadarı **bilişim, teknoloji ve uzay** hakkında resim yaptıkları görülmektedir. Günümüzde, çocukların etraflarındaki tablet, cep telefonu, bilgisayar, televizyon vb iletişim araçlarının yaygın olduğunu düşünürsek, bu sonuç hiç de şaşırtıcı görünmemektedir. Yine buna bağlı olarak ilköğretim çocuklarının genellikle oldukça sık bir biçimde çizgi film izlediklerini düşündüğümüzde, az bir oranda da olsa yüzde **1,51**’inin **öyküler ve kahramanlar** üzerine de resimler yaptıkları değerlendirilmiştir.

Resim gönderen ilköğretim öğrencilerinin yüzde 31,94 'lük önemli bir kısmının doğa ve insan resimlerine odaklanmış olmaları oldukça dikkat çekicidir. Benzer bir şekilde ilköğretim öğrencilerinin Sosyal Çevre ve İnsan konusuna yönelik ilgilerinin de fazla olduğu anlaşılan çocukların çizdiği resimlerin yüzde 30,39'u bu tema ile ilgilidir.

Resimlerde Pandemi Sürecinin Etkisi

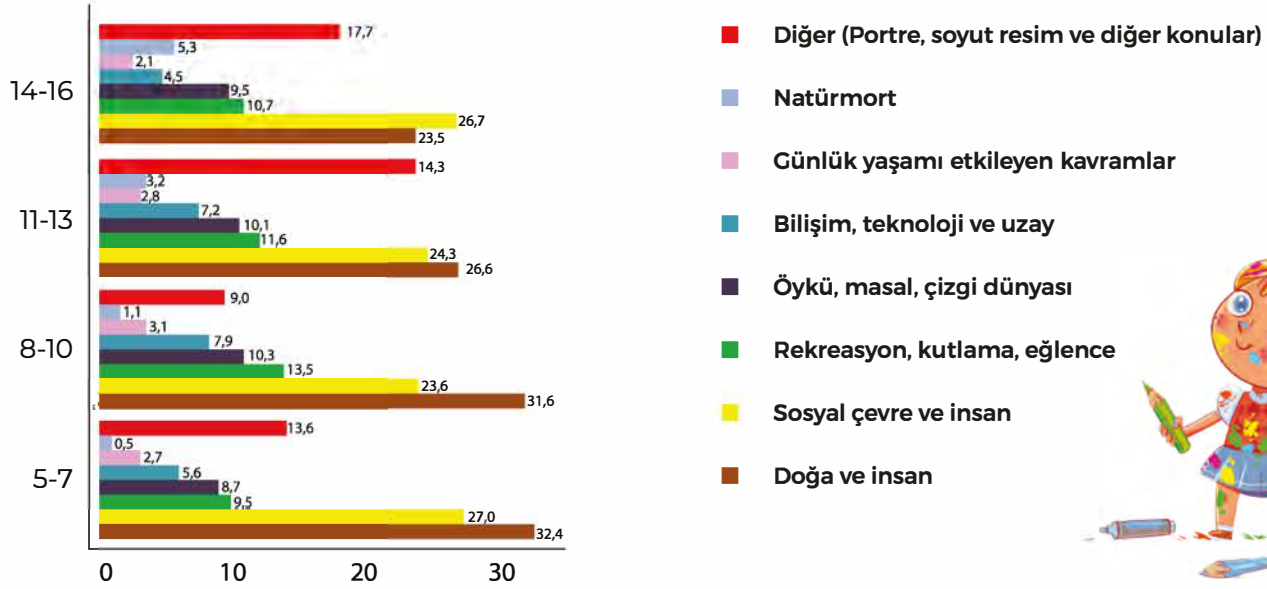
Bu yaştaki çocuklar her ne kadar çoğunlukla uzun süreler çizgi filmler, animasyonlar izlese de gelişim evreleri itibarıyla bunları resim yoluyla belli bir somut aktarıma ve ifade biçimine dönüştüremedikleri değerlendirilmiştir. İçinde bulunduğumuz pandemi sürecindeki olayları ilköğretim öğrencilerinin az bir kısmını etkilemiş olduğu değerlendirilmiştir. İlköğretim öğrencilerinin sadece yüzde **0,60**'lık bir oranı **pandemi** ile ilgili resimler çizmişlerdir. Bunun bir nedeni, pandemi sürecinin bu yarışmaya resim gönderme süresinin tam ortasında başlamasıdır. Son olarak, ilköğretim öğrencilerini çok az bir kısmının **natürmort resimler** çizdikleri tespit edilmiştir. İlköğretim öğrencilerinin yüzde **1,02**'lik bir oranı natürmort resimler çizerek göndermişlerdir.

Resim gönderen ortaöğretim öğrencilerinin resimlerini temaların dağılımı açısından incelediğimizde, **ortaokul öğrencilerinin özellikle portre, tekil ve soyut nesne temalı resimlere ve doğa ve insan resimlerine nerdeyse eşit oranlarda ağırlık verdikleri gözden kaçmamalıdır**. Ortaokul öğrencilerinin yüzde **31,43**'ünün özellikle **portre, tekil ve soyut nesnelere** temalı resimlere odaklandıkları ifade edilebilir.

İkinci olarak, yüzde **29,32** oranında ortaokul öğrencisinin **doğa ve insan** temalı resimler çizmeyi tercih ettiğini gözlemliyoruz. Çevre sorunlarının, küresel ısınmanın ve buna bağlı olarak gelişen çölleşme, deniz kirliliği, endüstriyel kirlilik, erozyon ve afet gibi sorunlarla karşılaştığımız risk toplumu koşullarında çocukların doğayla ilgili duyarlılık gösteren resimler çizmesi bu koşullardan oldukça etkilendiklerinin bir göstergesi olarak okunabilir.

Bu rapordaki inceleme ve analizler de ilkokul çocuklarının genellikle doğa resimlerine ağırlık verdiğini göstermektedir. Çocukların çizdiği natürmort, iç mekân ve insan resimlerinin göreceli olarak daha az olduğunu söylemek mümkündür. Erkekler deniz manzaralarını tercih ederken kızlar manzara yerine insan resimleri çizmeyi tercih etmektedir. Yarışmaya resim gönderen ilköğretim öğrencilerinin çizdikleri resimlerin önemli bir bölümü Dietrich ve Hunnicut'un tezini doğrular nitelikte görünmektedir.

Grafik 18: 2010 Yılı Yaşa Göre Ana Tema

2020 yılındaki yarışmaya katılan resimleri değerlendiren çalışmamızdaki verileri öğretim kademelerine denk gelen yaş kategorileri ile analiz eden 2010 yılındaki yarışma ile kıyaslayabiliriz. 2010 yılındaki yarışmada Grafik 18’de de görüldüğü üzere, küçük yaş gruplarındaki resimlerde temel ilgi alanını “**Doğa ve İnsan**” oluşturmaktadır. Yaş arttıkça bu temanın yoğunluğunun düzenli bir şekilde azaldığı bulgusu çarpıcıdır. 5-7 yaş grubunda tüm temalar içerisinde **%32,4** olan “**Doğa ve İnsan**” ana temalı resimlerin ağırlığı azalarak 14-16 yaş grubunda **%23,5**'e kadar inmektedir. 2020 yılındaki resimlerin yaşlara göre analizine yakından baktığımızda, 2010 yılındaki araştırmada yer alan bulgularla benzerlikler olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada olduğu gibi 2010 yılı bulgularında da ilköğretim öğrencilerinin yaş aralığı arttıkça “**doğa ve insan**” ve “**sosyal çevre ve insan**” temalı resimlere olan ilginin azaldığı gözlenmektedir. Örneğin, sosyal çevre ve insan temalı resimler ilköğretim öğrencilerinin çizdikleri resimlerin yüzde 31’ini oluştururken, ortaöğretim çağına geldiklerinde öğrencilerin ancak yüzde 18’inin sosyal çevre ve insan temalı resimler çizdikleri anlaşılmaktadır. Şurası açık ki öğretim kademelerinin ilerlemesi ve yaşın artmasıyla birlikte öğrencilerin ilgi, merak ve bakış açıları değişmektedir.

"Serbest" Konulu 39. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması'na Katılan Eserlerin Sosyolojik Değerlendirme Raporu Sonuç ve Önerileri

Çocukların görsel sanatlar ve özellikle resim etkinliklerine yönelik eğilimlerinin geliştirilmesi, tutum ve davranış kazanmalarında öncelikle ailenin ve öğretmenlerin çok belirleyici ve önemli etkileri olabilmektedir. Çocuğun sanatsal becerileri ve yaratıcılıkları ancak onların aile, okul ya da kurumların teşvik edici destekleri sayesinde gelişebilmekte ve süreklilik kazanmaktadır.

Aile, okul ve kuruluşların yaratacakları fırsat ve teşvikler, okul öncesi dönemde ve öğretimin sonraki kademelerinde çocukların yaratıcılıklarını geliştiren resim ve sanatsal faaliyetlerle, güçlü, sahici ve sürekli bir ilişki kurmalarını sağlayacaktır. Öğretmenin ve ailenin sanat etkinliklerine yönelik tutum, davranış ve ilişkileri, çocuğun sanatsal gelişiminde belirleyici olabilmektedir. Bu anlamda okul öncesi eğitim, aile ortamının çocuğa veremediği bazı olanakları sağlayarak çocuğun sanatsal gelişimini hızlandırabilir.

Görsel sanatlar insan toplumunda her zaman var olmuştur. İnsanlık tarihi farklı tarihsel zamanlarda ve kültürlerde yaratılan resimlerde görülebilir. Öğrencilerin görsel sanatlar eğitimi kapsamında, çocukların görsel anlatımlarının yanı sıra, çocukların görsel sanatlar eserleri ile tanışmasına da olanak sağlanabilir. Teknolojik devrimlerin, inovasyonların baş döndürücü bir hızla gerçekleştiği çağımızda, çocukları her yaşta sanatsal gelişim ve yaratıcılık açılarından desteklemek, özendirmek ve teşvik etmek hem devlet kurumlarının ve hem de özel kuruluşların önemli bir gündem maddesi haline gelmelidir.

Çocukların sanatsal gelişim aşamalarını bilmek onlara sunulacak sanat eğitiminin niteliği, çocukların erken yaşlardan itibaren sanatsal yaşantılardan geçmesi, estetik duyarlılığın kazanılması ve yaratıcılıklarının gelişimi açısından oldukça önemlidir. Sanatın temel işlevi onu kavrayıp anlayabilmek için görsel ve somut nesnelere bu duygu, düşünce ve ruha dönüştürmektir.

Özellikle okul öncesi olmak üzere sanatı eğitimin tüm düzeylerine yaygınlaştırma, kendi ruhlarını sözlü olarak anlatamayan ve bunu sanatla başarabilen çocukların gelişimini desteklemeye katkı sağlayacaktır.

Sanat eğitimi, çocukların, bireysel farklılıklarını ve yaratıcılıklarını tanıyıp geliştirmelerinde, özerkliklerini kazanmalarında, kişisel kültürel sermayelerini ve becerilerini genişletmekte önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle, her yaşta ve her öğretim kademesindeki çocuklara bölgesel eşitlik prensibi içerisinde imkân ve fırsatlar yaratılması gerekir. Çocukların resim yoluyla duygularını ve düşünce dünyasını dışa vurması aynı zamanda güçlü bir sosyal iletişimdir.

Çocukların duyu ve düşünce dünyasını tasvir eden görsel sanatlara ve resim yapmaya özendirilmesi, onların iletişimlerini kuvvetlendirmek için oldukça elzemdir. Pınar gibi özel kuruluşların sosyal sorumluluk projeleri ile çocukların resim çizme yeteneklerinin ve eğilimlerinin desteklenmesi çocukların hem yaratıcılıklarının geliştirmelerini özendirilmektedir hem de çocukların bu sosyal iletişim eylemini teşvik etmektedir.

Çocukların sanatsal yeteneklerinin teşvik edilmesi onların yaratıcılıklarını teşvik edecektir ve özgür bir biçimde duyu ve düşünce dünyalarını yansıtma onların önünü açacaktır.

Sosyal Sorumluluk Projelerinin Toplumsal Refah ve Kalkınma Açısından Önemi

Özel kurumların özellikle toplumun tamamını ilgilendiren çevre, doğa, teknoloji, yaratıcılık, keşifler, sağlık, eğitim, sanat, kültür vb. alanlarda değerlerin üretimine katkıda bulunması toplumun refahını arttırarak daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunmaktadır. Özel kurumların sosyal sorumluluk projelerini desteklemesi, bireylerin kişisel gelişimlerini teşvik etmek yoluyla toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır.

Sonuç olarak, sosyal sorumluluk projeleri bireylerin eğitim, sağlık gibi çeşitli konularda bakış açılarını, bilincini ve farkındalıklarını, keşif duygularını, yaratıcılıklarını geliştirerek, toplumun sürdürülebilir kalkınma hedeflerine de katkı yapmaktadır. Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapan işletmelerin toplumun önemli aktörleri olan öğrencilere, çocuklara ve gençlere, bugünden daha iyi bir gelecek yaratmalarına yardımcı olacak bilişsel, sosyal ve kültürel becerileri kazanmalarında aracılık yapmaları oldukça elzemdir.

Çocuklar ve gençlerin kültürel, sosyal ve bilişsel becerilerine odaklanan sosyal sorumluluk projelerinin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması yoluyla toplumda kültürel ve sosyal kalkınma hedefine ulaşılması önemli oranda mümkün olabilecektir. Sonuç olarak, kültürel ve sosyal kalkınmaya yardımcı olacak şekilde geliştirilen tüm sosyal sorumluluk projeleri toplumsal yaşam kalitesini arttırmaya yönelik bir faaliyet olacaktır. Toplumun refahı ve yaşam kalitesi çağdaş eğitime, spora, kültür ve sanata destek veren projeler arttığı oranda artacak ve gelişecektir. Daha önemlisi, sosyal ve kültürel kalkınmanın bir toplumda sürekli ve sürdürülebilir hale gelmesi, ancak kültür, eğitim, sanat ve spora yapılacak güçlü ve sürekli teşvik ve yatırımlarla mümkün olabilecektir.

Bu bağlamda, kültürel ve sosyal kalkınmanın bir toplum için sürdürülebilir hale getirilmesinde sorumluluk farklı ve çok aktörlü bir eylem planından geçmektedir. Buna göre, sosyal sorumluluk projelerinin aktörleri devlet kurumları olduğu kadar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları da olmalıdır. Bu noktada sorumlulukların paylaşılmasının kültürel ve sosyal kalkınmayı gerçek ve sürekli hale getireceği açıktır.

Bu kapsamda özel işletmeler, devlet kurumları ve sivil toplum girişimleri çocukların kültürel, eğitsel ve sanatsal becerilerinin geliştirilmesine düzenli ve sürekli katkıda bulunacak türden girişimlerde bulunmalı ve böyle girişimleri desteklemelidir. Çocukların kültürel, sanatsal ve bilişsel becerilerinin ve yaratıcılıklarının geliştirilmesi hedefine uygun olacak şekilde çocukların sanatla birlikte yaşamalarına olanak sağlayacak çocuk sanat ve yaratıcılık merkezleri inşa edilebilir. Resim gibi önemli görsel sanatların yanı sıra, çocukların farklı sanat alanlarındaki becerilerini ölçen çeşitlendirilmiş yarışmalar ve atölye çalışmaları yapılabilir.

Pınar markası, Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması'nda olduğu gibi gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleri ile toplumun refahına ve bireylerin yaşam kalitesinin arttırılmasına katkı sunmayı hedeflemektedir. Sürdürülebilirliğin sosyal boyutunda eğitim, spor ve sanata yönelik çalışmalar sürdüren şirket, toplumun her kesimine yönelik projeleri hayata geçirmekte ve sürdürmektedir.

Pınar, ürünleriyle olduğu kadar yarattığı doğrudan ve dolaylı istihdam olanakları, yatırımları, gerçekleştirdiği mal ve hizmet tedariki ve ödediği vergilerle de tüm toplum için değer üretmektedir. Pınar, bunlara ek olarak kültür ve sanata sağladığı sürekli desteği ve katkıyı, topluma geri verme ilkesinin önemli ve vazgeçilmez bir aracı olarak görmektedir. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması, Pınar Çocuk Tiyatrosu ve Pınar Karşıyaka Basketbol Takımı ana sponsorluğu şirketin uzun yıllardır aralıksız sürdürdüğü sosyal sorumluluk projeleri arasında yer almaktadır.

Zülal Han

Melisa Yaşar

Süleyman Tark Kaderli

Zeynep Balcık

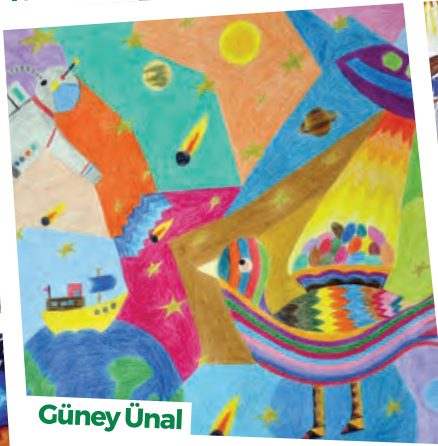
Taliha Gül

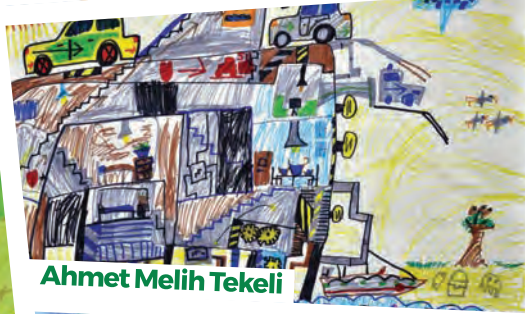
Elis Yazıcı

Ali Ongun

Güneş Ünal

Ahmet Melih Tekeli

Begüm Santaş

Berat Onur Yıldız

Selda Esen

Rüya Betgül

39. ULUSLARARASI PınAR ÇOCUK RESİM YARIŞMASI

Facebook | [pınarlayasam](#)

Instagram | [pınarlayasam](#)

Twitter | [pınarlayasam](#)